

Publicētais numurs	:	C-684/23
Dokumenta numurs	:	1
Reģistra numurs	:	1274153
Iesniegšanas datums	:	15/11/2023
Reģistrēšanas reģistrā datums	:	16/11/2023
Dokumenta veids	:	Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas, kas veikta, izmantojot e-Curia, numurs	:	Dokuments DC196975
Datnes numurs	:	1
Iesniedzējs	:	Veidenbauma Raiva (J358789)

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

LĒMUMS

Rīgā 2023.gada 15.novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Aiga Putniņa, tiesnesis Edgars Biezais, tiesnese Arlita Zariņa,

piedaloties pieteicējas SIA „Latvijas Sabiedriskais Autobuss” pārstāvēm Ancei Pavasarei un Elīzai Siliņai, kā arī atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Iepirkumu uzraudzības biroja pārstāvei Agnesei Irmejai un VSIA „Autotransporta direkcija” pārstāvēm Gundegai Kārkliņai un Evijai Apiņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Latvijas Sabiedriskais Autobuss” pieteikumu par Iepirkumu uzraudzības biroja 2023.gada 6.februāra lēmuma Nr.4-1.2/23-4/2 atzīšanu par prettiesisku daļā, kas attiecas uz iepirkuma „Par tiesību piešķiršanu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīklā” (id. Nr.AD 2021/9) 7.lotī.

Pamatlietas priekšmets un fakti, kuriem ir nozīme lietā

[1] Pasūtītāja VSIA „Autotransporta direkcija” ir atbildīga par sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanu valstī.

2021.gada 19.maijā pasūtītāja izsludināja atklātu konkursu „Par tiesību piešķiršanu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīklā” (id. Nr.AD 2021/9) (turpmāk arī – iepirkums), kurā piedāvājumi bija iesniedzami līdz 2021.gada 30.augustam¹.

Pieteicēja SIA „Latvijas Sabiedriskais Autobuss” iesniedza piedāvājumu tostarp iepirkuma 7.lotē „Ventspils”.

Iepirkuma rezultātā ar pasūtītājas 2022.gada 7.decembra lēmumu pieteicējas piedāvājums noraidīts, savukārt līguma slēgšanas tiesības piešķirtas iepirkuma uzvarētājai PSIA „Ventspils reiss”.

[2] Saistībā ar iepirkuma uzvarētāju un tās saimniecisko darbību lietā ir nozīmīgi šādi fakti.

PSIA „Ventspils reiss” ir pašvaldības kapitālsabiedrība, kuras 100 % kapitāla daļas pieder Ventspils valstspilsētas pašvaldībai. Līdz ar to PSIA „Ventspils reiss” ir uzskatāma par tieši pakļautu pakalpojuma sniedzēju Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.1370/2007 (2007.gada 23.oktobris) par sabiedriskā transporta

¹ Iepirkuma dokumentācija pieejama: <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/57054>.

pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr.1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr.1107/70 (turpmāk – Regula Nr.1370/2007), izpratnē.

Pašvaldība 2012.gada 13.janvārī ar PSIA „Ventspils reiss” noslēdza līgumu par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ar autobusiem Ventspils pilsētā līdz 2023.gada 31.decembrim.²

Saistībā ar pasūtītājas izsludināto iepirkumu pašvaldība 2019.gada 27.septembrī pieņēma lēmumu saīsināt ar PSIA „Ventspils reiss” iepriekš noslēgtā pakalpojuma līguma darbības termiņu līdz 2021.gada 30.septembrim un organizēt iepirkuma procedūru par tiesībām sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus pilsētā. Vienlaikus līgumā paredzēts, ka līguma darbības laiku var pagarināt, ja no pasūtītāja neatkarīgu apstākļu dēļ nav rezultatīvi beigusies izsludinātā iepirkuma procedūra un nav iespējams savlaicīgi noslēgt iepirkuma līgumu, un pakalpojumu sniegšanā iestājas pārtraukums vai pastāv tieši draudi, ka tas varētu notikt, ievērojot Regulas Nr.1370/2007 5.panta 5.punktā noteikto.³

No publiski pieejamās informācijas izriet, ka pašvaldība 2021.gada 31.martā izsludināja iepirkumu „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana ar autobusiem Ventspils pilsētā” (id. Nr.VPD 2021/1-4), kas 2021.gada 10.septembrī tika pārtraukts pēc uzraugošās iestādes lēmuma un saistībā ar nepieciešamību izdarīt grozījumu iepirkuma nolikumā.⁴

Saistībā ar ieilgušo iepirkumu pašvaldība 2021.gada 2.septembrī pieņēma lēmumu pagarināt ar PSIA „Ventspils reiss” iepriekš noslēgtā pakalpojuma līguma darbības termiņu līdz jaunā pasūtījuma līguma noslēgšanai vai līdz 2022.gada 30.septembrim, atkarībā no tā, kurš nosacījums iestājas pirmais. Līguma pagarināšana pamatota ar atsauci uz Regulas Nr.1370/2007 5.panta 5.punktu.⁵

2021.gada 19.septembrī pašvaldība izsludināja jaunu iepirkumu „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana ar autobusiem Ventspils pilsētā” (id. Nr.VPD 2021-1/19), kas 2023.gada 1.jūnijā pārtraukts pēc uzraugošās iestādes lēmuma un saistībā ar nepieciešamību novērst pretrunas iepirkuma nolikumā.⁶

Saistībā ar ieilgušo iepirkuma procedūru pašvaldība 2022.gada 22.septembrī pieņēma lēmumu atkārtoti pagarināt ar PSIA „Ventspils reiss” iepriekš noslēgtā pakalpojuma līguma darbības termiņu līdz jaunā pasūtījuma līguma noslēgšanai vai līdz 2023.gada 30.septembrim, atkarībā no tā, kurš nosacījums iestājas pirmais. Līguma pagarināšana pamatota ar atsauci uz Regulas Nr.1370/2007 5.panta 5.punktu.⁷

² Pašvaldības lēmums un līgums pieejams:

https://www.ventspils.lv/app/uploads/2023/01/nr.11_par_sabiedriska_transporta_pakalpojumu_pasutijuma_liguma_noslegsanu.pdf.

³ Pašvaldības lēmums un līgums pieejams:

https://old.ventspils.lv/files/dokumenti/domessedes/lemumi/2019/27092019/92_par_grozijumiem_ventspils_pilsetas_domes_2012_gada_13_janvara_lemuma_nr_11-par-sabiedriska-transporta-pakalpojumu-pasutijuma-liguma-noslegsanu.pdf.

⁴ Informācija par iepirkumu pieejama: <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/54276>.

⁵ Pašvaldības lēmums pieejams: https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/10/19_par_grozijumiem_lemuma-par-sabiedriska-transporta-pakalpojumu-pasutijuma-liguma-noslegsanu.pdf.

⁶ Informācija par iepirkumu pieejama: <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/63261>.

⁷ Pašvaldības lēmums pieejams: https://www.ventspils.lv/app/uploads/2022/09/169_par_2012.gada_13.janvara-sabiedriska-transporta-pakalpojumu-pasutijuma-liguma-darbibas-termina-pagarinajumu.pdf.

[3] Pieteicēja pasūtītājas lēmumu apstrīdēja Iepirkumu uzraudzības birojā (turpmāk – birojs) kā augstākā iestādē, kas veic publisko iepirkumu uzraudzību.

Pieteicēja tostarp iebilda par iepirkuma uzvarētājas kā tieši pakļautā pakalpojuma sniedzēja dalību iepirkumā. Pieteicējas ieskatā pasūtītājai bija pienākums iepirkuma uzvarētāju izslēgt no dalības iepirkumā, jo nav ievērots Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunktā noteiktais termiņš, kādā tieši pakļauts pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs uzsākt piedalīties citos iepirkumos.

[4] Ar biroja 2023.gada 6.februāra lēmumu Nr.4-1.2/23-4/2 pasūtītājas lēmums atstāts negrozīts⁸.

Biroja ieskatā uz iepirkumā noteikto piedāvājumu iesniegšanas termiņu – 2021.gada 30.augustu – bija izpildīti visi Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunktā minētie priekšnoteikumi tieši pakļautā pakalpojuma sniedzēja dalībai citos iepirkumos. Lai arī pašvaldība 2021.gada 2.septembrī un 2022.gada 22.septembrī bija lēmusi pagarināt ar PSIA „Ventspils reiss” noslēgtā pakalpojuma līguma termiņu kopumā līdz 2023.gada 30.septembrim, tomēr tas darīts nolūkā nodrošināt sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšanas nepārtrauktību pašvaldības administratīvajā teritorijā, pamatojoties uz Regulas Nr.1370/2007 5.panta 5.punktu. Turklāt jautājums par nelikumīgu valsts vai pašvaldības atbalstu būtu vērtējams tieši attiecībā uz pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem un noslēgtajiem līgumiem, nevis pasūtītājas rīkotā atklātā un caurspīdīgā iepirkuma kontekstā.

[5] Pieteicēja biroja lēmumu ir pārsūdzējusi administratīvajā tiesā, tostarp turpinot uzturēt iebildumus par to, ka PSIA „Ventspils reiss” bija izslēdzama no dalības iepirkumā.

Pieteikumā tiesai norādīts, ka iestādes ir nepareizi interpretējušas Regulas Nr.1370/2007 normas, jo nav ņēmušas vērā, ka PSIA „Ventspils reiss” ar pašvaldību noslēgtā piešķiruma līguma termiņš ir ticis pagarināts, kas pēc būtības ir pielīdzināms jauna tieši piešķirta līguma noslēgšanai.

Tāpat pieteicējas ieskatā, lai nodrošinātu PSIA „Ventspils reiss” iespēju piedalīties pasūtītājas rīkotajā iepirkumā, pašvaldība sākotnēji lēma par līguma termiņa saīsināšanu, bet pēc tam to vairākkārt pagarināja. Šāda rīcība pati par sevi ir pretrunā Regulas Nr.1370/2007 normu mērķim samazināt konkurences izkropļojumus, kas rastos, ļaujot šādiem pakalpojumu sniedzējiem piedalīties iepirkumos un organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus ārpus attiecīgās pašvaldības teritorijas.

Turklāt pieteicēja apšaubā, vai pašvaldībai vispār bija tiesības pieņemt lēmumu par līguma termiņa pagarināšanu, ievērojot, ka ieilgušu (vai novilcinātu) iepirkuma procedūru vispārīgi nevarētu uzskatīt par ārkārtas apstākli Regulas Nr.1370/2007 5.panta 5.punkta izpratnē.

[6] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja pieteikumu, pamatojoties uz tajā minētajiem argumentiem. Pieteicēja nepašaubā, ka uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi

⁸ Sk. biroja lēmuma 14.2.punktu, lēmums pieejams:

<https://info.iub.gov.lv/lv/meklet/q/AD%202021%7B%7C%7D9/pc/AD%202021%7B%7C%7D9/>.

Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunktā noteiktais divu gadu termiņš ir ievērots. Vienlaikus pieteicējas ieskatā šis fakts atkārtoti bija pārbaudāms brīdī, kad tika pieņemts lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, lai novērstu negodprātīgu šo tiesību izmantošanu. Izskatāmajā gadījumā uz lēmuma pieņemšanas brīdi līguma termiņš bija pagarināts līdz 2023.gada 30.septembrim, kas attiecīgi uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi par mēnesi pārsniedz minētajā regulas normā noteikto divu gadu termiņu.

Savukārt biroja un pasūtītājas pārstāves norādīja, ka izskatāmajā situācijā nav pārkāpts godīgas konkurences princips. Proti, iepirkuma rezultātā noslēgtā līguma izpilde tiks uzsākta vien 2024.gada 1.jūlija, līdz ar to PSIA „Ventspils reiss” vienlaikus nesaņems samaksu gan par tieši piešķiruma līguma izpildi, gan arī tāda līguma izpildi, kurš noslēgts publiskā iepirkuma procedūrā.

[7] Ņemot vērā iepriekš minēto, lietā izvērtējams jautājums par PSIA „Ventspils reiss” kā tieši pakļauta pakalpojuma sniedzēja tiesībām piedalīties iepirkumā.

Atbilstošās tiesību normas

Eiropas Savienības tiesības

[8] Regulas Nr.1370/2007 preambulas 18.apsvērumš paredz iespēju sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojuma sniegšanu uzticēt tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam:

„(18) Jebkura vietēja iestāde vai, ja tādas nav, jebkura valsts iestāde saskaņā ar atbilstīgiem attiecīgās valsts tiesību aktiem var izvēlēties pati sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus teritorijā, ko tā pārvalda, vai bez konkursa uzticēt tos tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam. Lai nodrošinātu vienādu konkurences nosacījumu ievērošanu, šāda iespēja pašai sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus tomēr ir stingri jākontrolē. Vajadzīgā kontrole būtu jāveic kompetentajai iestādei vai kompetento iestāžu grupai, kas sniedz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus, vai nu kolektīvi, vai ar savu locekļu starpniecību. Turklāt kompetentajai iestādei, kas pati sniedz transporta pakalpojumus, vai tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam būtu jāliedz piedalīties konkursa procedūrās ārpus šīs iestādes pārvaldītās teritorijas. Iestādei, kas kontrolē tieši pakļauto pakalpojumu sniedzēju, arī būtu jāļauj liegt šim pakalpojumu sniedzējam piedalīties konkursos, ko organizē minētās iestādes teritorijā.[..].”

Attiecīgais regulējums un tā īstenošanas nosacījumi ir ietverti Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punktā, kas noteic:

„2. Ja vien tas nav aizliegts ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, jebkura kompetenta vietēja iestāde neatkarīgi no tā, vai tā ir individuāla iestāde vai iestāžu grupa, kas sniedz integrētus sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus, var pieņemt lēmumu pati sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus vai tieši piešķirt pakalpojumu valsts līgumus juridiski patstāvīgam subjektam, ko kompetentā vietējā iestāde – vai iestāžu grupas gadījumā vismaz viena kompetentā vietējā iestāde – kontrolē līdzīgi tam, kā tā kontrolē savas nodaļas. Ja kompetentā vietējā iestāde pieņem šādu lēmumu, piemēro šādus nosacījumus:

[..]

b) nosacījums šā punkta piemērošanai ir tāds, ka tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs un jebkurš subjekts, ko minētais pakalpojumu sniedzējs kaut minimāli ietekmē, sabiedriskā pasažieru transporta darbības veic kompetentās vietējās iestādes teritorijā – neatkarīgi no jebkādam ārējām līnijām vai citiem šīs darbības palīgelementiem, kas iesniedzas kompetento vietējo kaimiņu iestāžu teritorijā, – un nepiedalās konkursos, ko attiecībā uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanu organizē ārpus minētās kompetentās vietējās iestādes teritorijas;

c) neatkarīgi no b) apakšpunkta tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs var piedalīties taisnīgos konkursos, sākot ar diviem gadiem pirms šim pakalpojumu sniedzējam tieši piešķirtā pakalpojumu valsts līguma beigām, ar nosacījumu, ka ir pieņemts galīgs lēmums nodot tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja līgumā ietvertos sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus taisnīgai konkursa procedūrai un ka tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nav noslēdzis citu tieši piešķirtu pakalpojumu valsts līgumu;”.

Savukārt minētā panta 3.punktā paredzēta publiskā iepirkuma procedūra sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojuma sniedzēja izvēlei:

„3. Jebkura kompetentā iestāde, kas uztic pakalpojumus trešai personai, kura nav tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs, piešķir pakalpojumu valsts līgumus, izsludinot konkursu, izņemot 4., 5. un 6. punktā paredzētos gadījumus. Konkurssam pieņemtā procedūra ir atvērta visiem pakalpojumu sniedzējiem, un tajā ievēro pārredzamības, taisnīguma un nediskriminācijas principu. Pēc piedāvājumu iesniegšanas un varbūtējas iepriekšējas atlases procedūrā var ietvert sarunas saskaņā ar šiem principiem, lai noteiktu, kā vislabāk izpildīt īpašas vai sarežģītas prasības.”

Viens no šā regulējuma izņēmumiem minēts 5.punktā un attiecas uz ārkārtas pasākumiem:

„5. Ja pakalpojumu sniegšanā iestājas pārtraukums vai pastāv tieši draudi, ka tas varētu notikt, kompetentā iestāde var veikt ārkārtas pasākumus. Šie ārkārtas pasākumi ir tiešs piešķirums vai oficiāla vienošanās par pakalpojumu valsts līguma pagarināšanu, vai prasība izpildīt noteiktas saistības attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam ir tiesības pārsūdzēt lēmumu par pienākuma noteikšanu izpildīt noteiktas saistības attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu. Pakalpojumu valsts līguma piešķiršana vai pagarināšana ar ārkārtas pasākumu vai šāda līguma uzlikšana par pienākumu nepārsniedz divus gadus.”

Nacionālās tiesības

[9] Latvijā sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu organizēšanu regulē Sabiedriskā transporta pakalpojuma likums.⁹

Šā likuma 8.pantā noteikta sabiedriskā transporta pakalpojuma pasūtījuma organizēšanas kārtība:

„[..]

⁹ Visi Latvijas ārējie normatīvie akti to spēkā esošajās un vēsturiskajās redakcijās pieejami: <https://likumi.lv/>.

(2) Pasūtītājs sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu organizē saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu vai likumu, kas reglamentē koncesiju piešķiršanu, ciktāl šis likums nenosaka citādi.

(3) Pasūtītājs var piešķirt tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus tieši, neievērojot šā panta otrajā daļā minēto sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma procedūru, Regulā Nr.1370/2007 paredzētajos gadījumos un kārtībā. [..].”

[10] Savukārt Publisko iepirkumu likuma 2.pantā definēti publiskā iepirkuma mērķi un viens no tiem ir nodrošināt:

„2) piegādātāju brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem;”.

Iemesli, kuru dēļ iesniedzējtiesai ir pamats šaubīties par Eiropas Savienības tiesību normu piemērošanu un interpretāciju

[11] Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā ir atzīts, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 267.pantā izveidotā prejudiciālā nolēmuma mehānisma mērķis ir nodrošināt, lai Savienības tiesībām visos apstākļos visās dalībvalstīs būtu vienāda iedarbība, un tādējādi novērst atšķirības šo tiesību, kas valsts tiesām ir jāpiemēro, interpretācijā. Tādējādi valsts tiesām ir visplašākās tiesības – pat pienākums – vērsties Eiropas Savienības tiesā, ja tās uzskata, ka tajās izskatāmā lieta rada jautājumus par Savienības tiesību noteikumu interpretāciju un ka ir vajadzīgs nolēmums par tiem (sk., piemēram, *Eiropas Savienības Tiesas 2021.gada 6.oktobra sprieduma lietā „Conorzio Italian Management e Catania Multiservizi un Catania Multiservizi”, C-561/19, ECLI:EU:C:2021:799, 25.punktu*).

[12] Ņemot vērā procesa dalībnieku izteiktos iebildumus, tiesai izskatāmajā lietā ir jāizvērtē Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunkta piemērošana publiskā iepirkuma procedūrā regulas 5.panta 3.punkta izpratnē.

Tiesai, cik tas objektīvi ir bijis iespējams, nav izdevies atrast, ka Eiropas Savienības Tiesa savā līdzšinējā judikatūrā būtu sniegusi skaidrojumu par šo normu savstarpējo piemērošanu.

Šis jautājums citāda aspektā ir bijis aktuāls apvienotajā lietā „*Mobit un Autolinee Toscane*”, C-350/17 un C-351/17, vienlaikus spriedumā tas nav vērtēts, jo konstatēts, ka Regulas Nr.1370/2007 5.pants vispār nav piemērojams. Vienlaikus ģenerāladvokāta 2018.gada 25.oktobra secinājumos ir pausti apsvērumi, ka Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta b) apakšpunktā noteiktās teritoriālās prasības neievērošanai nevar būt nekāda ietekme uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru šīs regulas 5.panta 3.punkta izpratnē. Šāds secinājums pamatots, pirmkārt, ar apstākli, ka teritoriālās nodalīšanas prasība ir paredzēta Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punktā, kurā ir regulēta līguma slēgšanas tiesību tieša piešķiršana, nevis šīs regulas 5.panta 3.punktā, kurā ir minēta līguma slēgšanas tiesību piešķiršana, izsludinot konkursu (97.punkts). Otrkārt, šī interpretācija izriet no Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta teksta. Proti, no šīs regulas 5.panta 2.punkta b) apakšpunkta, it īpaši no formulējuma „nosacījums šā punkta piemērošanai ir tāds, ka”, skaidri izriet, ka iekšēja [tieši pakļauta] pakalpojumu sniedzēja darbības teritoriālā nodalīšana ir nosacījums, lai līguma slēgšanas tiesību

iekšējā piešķiršana būtu spēkā (98.punkts). Treškārt, arī no Regulas Nr.1370/2007 5.panta 3.punkta otrā teikuma formulējuma izriet nostāja pret tādu pakalpojumu sniedzēju izslēgšanu, kuriem ir tieši piešķirtas līgumu slēgšanas tiesības, jo tajā ir skaidri prasīts, lai šī procedūra būtu „atvērta visiem pakalpojumu sniedzējiem”. Šajā ziņā uzsvērts, ka šīs regulas 5.panta 3.punktā par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, izsludinot konkursu, nav atsauces ne uz minētas regulas 5.panta 2.punkta b) apakšpunktā noteikto teritoriālās nodalīšanas prasību, ne uz līdzīgu prasību (99.punkts). Ceturtkārt, šāda interpretācija atbilst vienam no Regulas Nr.1370/2007 mērķiem, proti, iepirkumu procedūru izmantošanas pieaugumam sabiedriskā transporta pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā (102.punkts). Ņemot vērā minēto, secināts, ka Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta b) apakšpunkta prasību pārkāpšana varētu būt pamats apšaubīt šim uzņēmumam vai to kontrolējošam uzņēmumam tieši piešķirtu līguma slēgšanas tiesību spēkā esību (104.punkts).

Minētos ģenerālvokāta secinājumus vienlīdz varētu attiecināt arī uz Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunktu piemērošanu, secinot, ka normā ietverto nosacījumu neievērošanai nevar būt nekāda ietekme uz publiskā iepirkuma procedūru 5.panta 3.punkta izpratnē. Vienlaikus šie secinājumi nav apstiprināti Eiropas Savienības Tiesas spriedumā, turklāt tiesas ieskatā rada bažas par pilnvērtīgu Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta b) un c) apakšpunktā ietverto ierobežojumu iedarbību, ja to ievērošana netiek pārbaudīta publiskā iepirkuma procedūrā.

Proti, no Regulas Nr.1370/2007 preambulas 18.apsvēruma izriet, ka sabiedriskā transporta pakalpojumu tieša piešķiršana ir stingri jākontrolē, lai nodrošinātu vienādu konkurences nosacījumu ievērošanu. Pakalpojumu tieša piešķiršana ir vērtējama kā saimnieciskā priekšrocība, uz kuru nevar pretendēt ikviens komersants parastos tirgus apstākļos, tamdēļ šī priekšrocība un tā ietvaros veiktie maksājumi viennozīmīgi ietekmē konkurenci. Šā iemesla dēļ tiešā pakalpojuma sniedzējiem Regulas Nr.1370/2007 b) apakšpunktā ir noteikts aizliegums piedalīties citās publiskā iepirkuma procedūrās ārpus kompetentās iestādes teritorijas. Vienlaikus, lai veicinātu sabiedriskā transporta pakalpojumu tirgus atvērību, Regulas Nr.1370/2007 c) apakšpunktā ir paredzēts izņēmums no šī aizlieguma, ja tiek izpildīta virkne nosacījumu, kas ir vērsti uz attiešanos no tieši piešķirtā pakalpojuma sniegšanas. Lēmumi attiecībā uz tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja turpmāko saimnieciskās darbības organizāciju ietekmē pretendenta piedāvāto cenu, līdz ar to, lai nodrošinātu vienādus konkurences nosacījumus, tiesas ieskatā ir būtiski, ka Regulas Nr.1370/2007 c) apakšpunktā ietvertie nosacījumi tiek pārbaudīti publiskā iepirkuma procedūrā.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata par nepieciešamu vērsties ar prejudiciālo jautājumu Eiropas Savienības Tiesā, lai noskaidrotu, vai Regulas Nr.1370/2007 5.panta 3.punktā paredzētās publiskā procedūras ietvaros ir pārbaudāmi šā panta 2.punkta c) apakšpunktā ietvertie nosacījumi tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja dalībai iepirkumā.

[13] Ja atbilde uz pirmo jautājumu būs apstiprinoša, tiesai tālāk būs jāpievēršas Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunktā ietverto nosacījumu interpretācijai un piemērošanai attiecībā uz pamatlietas faktiem.

No minētās normas izriet, ka tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs var piedalīties atklātā iepirkumā, ja ir vienlaikus ievēroti šādi nosacījumi: 1) līdz tieši piešķirtā

pakalpojuma līguma beigām ir palikuši ne vairāk kā divi gadi; 2) ir pieņemts galīgs lēmums nodot tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja līgumā ietvertos sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus taisnīgai konkursa procedūrai; 3) tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nav noslēdzis citu tieši piešķirtu pakalpojumu valsts līgumu.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru Eiropas Savienības tiesību norma, kurā tās satura un piemērošanas jomas noskaidrošanai nav nevienas tiesas norādes uz dalībvalstu tiesībām, parasti visā Eiropas Savienībā ir interpretējama autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (sal., piemēram, *Eiropas Savienības Tiesas 2010.gada 22.decembra sprieduma lietā „Mercredi”, C-497/10, ECLI:EU:C:2010:829, 45.punktu*). Tā kā regula ir tieši piemērojama un 5.panta 2.punkta c) apakšpunktā nav ietvertas norādes uz dalībvalsts tiesībām, tiesai ir būtiski noskaidrot normā ietverto nosacījumu interpretāciju.

[14] Vispirms lietā ir svarīgi noskaidrot atskaites punktu, uz kuru brīdi ir jābūt izpildītiem visiem Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunktā ietvertajiem nosacījumiem tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja dalībai iepirkumā.

Ņemot vērā, ka dalību iepirkumā apstiprina pretendenta iesniegts piedāvājums un lēmumi attiecībā uz tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja turpmāko saimnieciskās darbības organizāciju var ietekmēt pretendenta piedāvāto cenu, tad tiesas ieskatā būtu loģiski secināt, ka attiecīgajiem nosacījumiem ir jābūt izpildītiem uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi.

Vienlaikus lieta faktiskie apstākļi liecina, ka situācija pēc piedāvājuma iesniegšanas var mainīties. Izskatāmajā lietā tieši piešķirtā pakalpojuma līguma termiņš, atsaucoties uz Regulas Nr.1370/2007 5.panta 5.punktu, ir ticis vairākas reizes pagarināts, kopumā pārsniedzot noteikto divu gadu termiņu, ja to skaita no piedāvājuma iesniegšanas. Pieteicējas ieskatā, pasūtītājam līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas brīdī bija jāpārbauda, vai joprojām uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi ir izpildīti Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunkta nosacījumi un, konstatējot divu gadu termiņa pārkāpumu, jāizslēdz tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs no iepirkuma. Savukārt iestāžu ieskatā izšķiroša nozīme piešķirama apstāklim, ka līguma pagarināšana veikta Regulas Nr.1370/2007 5.panta 5.punktā minēto iemeslu dēļ un pati par sevi neietekmē pretendentu godīgu konkurenci.

Jāpiekrīt pieteicējai, ka iepirkuma ietvaros būtu vērtējamas arī faktisko apstākļu izmaiņas pēc piedāvājuma iesniegšanas, jo nevar izslēgt, ka Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunktā ietvertie nosacījumi tiek formāli ievēroti vienīgi uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi, it sevišķi ņemot vērā pašvaldības un tiešāk pakalpojuma sniedzēja savstarpējo saistību. Vienlaikus tiesa pirmšķietami sliecas piekrist iestāžu pārstāvju paustajiem apsvērumiem, ka faktisko apstākļu izmaiņas pēc piedāvājuma iesniegšanas ir aplūkojamas no tāda aspekta, vai tās ietekmē pretendentu godīgu konkurenci.

Ņemot vērā minēto, tiesai ir svarīgi noskaidrot, vai Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka pasūtītājam, lemjot par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, ir pienākums pārbaudīt, vai visi normā ietvertie nosacījumi ir izpildīti uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi, tajā skaitā ņemot vērā pēc piedāvājuma iesniegšanas iestājušos apstākļus, kas var ietekmēt pretendentu godīgu konkurenci.

[15] Pieteicēja citstarp paužu uzskatu, ka tieši piešķirtā pakalpojuma līguma termiņa pagarināšana ir uzskatāma par cita tieši piešķirta pakalpojumu valsts līgumu noslēgšanu Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunkta izpratnē.

Ņemot vērā, ka līguma izpildes termiņa pagarināšana tiek veikta jau noslēgta līguma ietvaros, nemainot citus līguma nosacījumus, tiesa apšaubā, ka Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunktā ietvertais nosacījums „tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nav noslēdzis citu tieši piešķirtu pakalpojumu valsts līgumu” būtu interpretējams tik plaši.

Vienlaikus, lai pārliecinātos par Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta „c” apakšpunktā ietvertā nosacījuma interpretāciju, tiesa uzskata par nepieciešamu arī par šo aspektu uzdot prejudiciālo jautājumu.

[16] Tā kā Eiropas Savienības tiesību interpretācija un piemērošana ietilpst Eiropas Savienības Tiesas kompetencē un, cik tiesai zināms, tā iepriekš nav izteikusies par strīdus jautājumu kontekstā ar tieši pakļautā pakalpojuma sniedzēja dalību publiskā iepirkuma procedūrās, tiesa uzskata par nepieciešamu uzdot Eiropas Savienības Tiesai prejudiciālos jautājumus par Regulas Nr.1370/2007 normu interpretāciju.

Ņemot vērā, ka tiesa jau bija pabeigusi lietas izskatīšanu pēc būtības, tomēr tiesas nolēmuma sastādīšanas laikā tā konstatēja nepieciešamību vērsties ar prejudiciālo jautājumu Eiropas Savienības tiesā, lietas izskatīšana ir atsākama. Vienlaikus prejudiciālā jautājuma uzdošana ir pamats tiesvedības apturēšanai līdz Eiropas Savienības Tiesas prejudiciālā nolēmuma spēkā stāšanās dienai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 267.pantu, Administratīvā procesa likuma 104.¹pantu, 244.panta pirmo daļu, 273.panta 5.punktu un 275.panta 7.punktu, tiesa

nolēma

atsākt lietas izskatīšanu un uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

1) vai Regulas Nr.1370/2007 5.pants ir interpretējams tādējādi, ka šā panta 3.punktā paredzētās publiskā iepirkuma procedūras ietvaros ir pārbaudāmi šā panta 2.punkta c) apakšpunktā ietvertie nosacījumi tieši pakļauta pakalpojumu sniedzēja dalībai iepirkumā;

2) ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka pasūtītājam, lemjot par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, ir pienākums pārbaudīt, vai visi normā ietvertie nosacījumi ir izpildīti uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi, tajā skaitā ņemot vērā pēc piedāvājuma iesniegšanas iestājušos apstākļus, kas var ietekmēt pretendenta godīgu konkurenci;

3) ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Regulas Nr.1370/2007 5.panta 2.punkta c) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka par citu tieši piešķirtu

pakalpojumu valsts līgumu šīs normas izpratnē ir uzskatāma iepriekš noslēgtā pakalpojuma līguma izpildes termiņa pagarināšana.

Apturēt tiesvedību lietā, līdz stājas spēkā Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.
Lēmums nav pārsūdzams.

Signature not validated

Digitally signed by ANGA PUTNIŅA
Date: 2023.11.15 09:02:31 EET

A.Putniņa

Signature not validated

Digitally signed by EDGARS BIEZAIS
Date: 2023.11.15 09:47:22 EET

E.Biezais

Signature not validated

Digitally signed by ARLITA ZARIŅA
Date: 2023.11.15 10:32:38 EET

A.Zariņa